

Ескалація бойових дій посилила страждання цивільного населення – доповідь ООН

КИЇВ/ЖЕНЕВА (15 березня 2017 р.) – Гостра ескалація бойових дій у період з 29 січня по 3 лютого 2017 р. мала руйнівний вплив на всі аспекти життя цивільного населення, яке проживає вздовж лінії зіткнення на сході України. Внаслідок бойових дій 7 цивільних осіб загинули та 46 були поранені протягом лише 6 днів (що дорівнює середньомісячному показникові у 2016 р.). Крім того, було завдано значної шкоди цивільній інфраструктурі, і десятки тисяч людей залишились без доступу до життєво-важливих послуг та предметів першої необхідності, як зазначається у доповіді ООН, яка вийшла у середу. Присутність військових сил та озброєних груп у житлових районах та у безпосередній близькості до систем водопостачання ще більше загострила ситуацію, піддаючи загрозі життя та власність цивільних осіб, а також мінімальну інфраструктуру. Моніторингова Місія ООН з прав людини задокументувала таку присутність на відстані 200 м.

Доповідь охоплює період з 16 листопада 2016 р. до 15 лютого 2017 р., впродовж якого Моніторингова місія ООН з прав людини задокументувала 130 жертв серед цивільного населення внаслідок конфлікту: 23 загиблих та 107 поранених. Загалом, за період з середини квітня 2014 р. до 12 березня 2017 р., загинуло щонайменше 9940 осіб та ще 23 455 було поранено. Це консервативна оцінка, зроблена на основі наявних даних. Ці цифри включають українських військовослужбовців, цивільне населення та членів озброєних груп. Понад 2000 - це цивільні особи, що загинули в ході бойових дій¹. Кількість цивільних осіб, яких було поранено внаслідок конфлікту, оцінюється на рівні від 7000 до 9000 осіб.

Всі жертви конфлікту мають право на визнання їхнього статусу, правовий захист та відшкодування шкоди. УВКПЛ вітає дії Уряду, спрямовані на посилення захисту цивільного населення, яке зазнало поранень та каліцтв у ході бойових дій. У доповіді підкреслюється критична необхідність прийняття законодавчих змін для забезпечення рівним захистом для всіх. «Незалежно від того, яка сторона конфлікту несе відповідальність за завдану шкоду, держава повинна забезпечити усім жертвам ефективний доступ до права на охорону здоров'я, достатній рівень життя і соціальний захист», – зазначається у доповіді.

Аби врятувати життя та зменшити страждання, УВКПЛ наголошує на гострій необхідності повної імплементації Мінських домовленостей, включаючи термінове і повне дотримання режиму припинення вогню.

¹ Окрім того, у зоні конфлікту загинули 298 пасажирів та членів екіпажу рейсу «МН-17».

Доповідь Моніторингової місії ООН з прав людини в Україні описує ситуацію у населених пунктах, які замкнені на «нічийній території» між блокпостами, де кілька сотень людей ізольовані та не мають доступу до базових послуг: відсутня швидка медична допомога; найближчий продовольчий магазин знаходиться на відстані 7 км; діти мають перетинати лінію зіткнення та йти пішки до 3 км аби потрапити до школи.

Обмежуючи свободу пересування, лінія зіткнення продовжує ізолювати та розділяти громади у районах, постраждалих від конфлікту.. Кожного дня близько 23 000 людей годинами чекають в чергах аби перейти лінію зіткнення через один з лише п'яти наявних коридорів, при тому що умови там є такими, що принижують людську гідність, а температура спускається нижче нуля градусів.

Доповідь містить спостереження, які ґрунтуються на поглиблених інтерв'ю з 205 свідками та жертвами, які проводились по обидві сторони лінії зіткнення. Багато інтерв'ю було проведено у пенітенціарних установах на території, яка контролюється Урядом, до яких УВКПЛ мало безперешкодний доступ. По іншу сторону лінії зіткнення, де озброєні групи продовжують тримати людей під вартою, було здійснено два візити до місць позбавлення волі, але УВКПЛ не мало можливості поговорити із в'язнями у конфіденційній обстановці, що викликає глибоке занепокоєння з огляду на серйозні підозри утисків у таких місцях.

«Це посилює занепокоєння, що умови, в яких утримуються особи позбавлені волі озброєними групами, можуть розцінюватись як жорстоке поводження, а затримані можуть піддаватися катуванню, у тому числі сексуальному та гендерно-обумовленому насильству», – підкреслюється у доповіді.

У доповіді також піднімаються питання, пов'язані з порушенням прав осіб, які утримуються під вартою, та іншими порушеннями прав людини в Криму². Там описуються випадки, коли органи влади в Криму застосовували катування та жорстоке поводження для отримання зізнань, примусово поміщали окремих осіб до психіатричного закладу, і перешкоджали професійній діяльності адвокатів.

В цілому по Україні спостерігається низький рівень довіри до судової системи. Це відбувається зазвичай через часті порушення належної судової процедури, включно із необґрунтованими затримками та втручанням у судовий процес. І хоча триває суд над п'ятьма співробітниками «Беркуту», яких звинувачують у вбивстві 48 протестувальників 20 лютого 2014 р. на Майдані в Києві, УВКПЛ занепокоєне тим, що посадовців вищої ланки не було притягнуто до відповідальності. Через майже 3 роки після насильства в Одесі 2 травня 2014 р., досі не притягнуто до відповідальності тих, хто винний у загибелі 48 людей.

УВКПЛ вітає зусилля Уряду, спрямовані на покращення доступу населення до соціальних та економічних прав в Україні, включаючи внутрішньо переміщених осіб, але в той же час у доповіді нагадується, що принаймні 160 000 осіб

² 19 грудня 2016 р. Генеральна Асамблея Організації Об'єднаних Націй ухвалила Резолюцію 71/205 «Про стан з правами людини в Автономній Республіці Крим та місті Севастополь» із посиланням на Резолюцію Генеральної Асамблеї 68/262 «Про територіальну цілісність України» від 27 березня 2014 р.

пенсійного віку, які проживають на територіях, контрольованих озброєними групами, були позбавлені пенсій починаючи з листопада 2014 р. Доповідь закликає Уряд забезпечити, аби кожна особа мала доступ до своїх соціальних виплат, а також не пов'язувати право на отримання пенсії із взяттям на облік у якості ВПО.

Ми відмічаємо зусилля Уряду, спрямовані на покращення доступу громадськості в зоні конфлікту до інформації. Однак Моніторингова місія ООН з прав людини спостерігала випадки, коли свобода вираження поглядів по обидві сторони лінії зіткнення обмежувалась та піддавалась політичному впливу. У доповіді йдеться про випадки, коли озброєні групи затримували та видворяли журналістів і блогерів, а також спроби Уряду та воєнізованих груп стримувати, на їхню думку, антиукраїнську та проросійську риторику в Інтернеті, на телебаченні і в друкованих ЗМІ по всій Україні.

У доповіді також відмічається прогрес в ході реформ та висувуються рекомендації щодо законодавчих змін, пов'язаних із захистом прав людини. Зокрема доповідь закликає до ефективної імплементації Плану дій, який визначає державну політику щодо громадян, які проживають на територіях, контрольованих озброєними групами. УВКПЛ вважає, що це може стати інструментом для зміцнення миротворчих зусиль та примирення.

КІНЕЦЬ

Повний текст доповіді доступний за посиланням:

http://www.ohchr.org/Documents/Countries/UA/UAReport17th_EN.pdf

Російською мовою:

http://www.ohchr.org/Documents/Countries/UA/UAReport17th_RU.pdf

Українською мовою:

http://www.ohchr.org/Documents/Countries/UA/UAReport17th_UKR.pdf

З питань отримання додаткової інформації та медіа-запитів звертайтеся, будь ласка, до Ірини Яковлевої за тел. +380503868069 або електронною поштою iyakovlieva@ohchr.org